759/06

Den 4. december 2006 blev i sag nr. 68.277:

xxxxxx xxxx
xxxxxxx xx
xxxx xxxxxx xx

mod

Danica Pension
Parallelvej 17
2800 Lyngby

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren, der har gruppeinvaliderente i Danica Pension, klager over selskabets afvisning af at yde forsikringsdækning for tab af erhvervsevne efter den 1/12 2005.

Selskabet har afvist at yde forsikringsdækning efter ovennævnte dato med henvisning til, at klagerens generelle erhvervsevne ikke er nedsat i dækningsberettigende grad.

Forsikringen giver ret til udbetaling af fuld forsikringsydelse, hvis klagerens erhvervsevne på grund af sygdom eller ulykkestilfælde midlertidigt eller længerevarende nedsættes til en tredjedel eller mindre af den fulde erhvervsevne. Nedsættes erhvervsevnen midlertidigt eller længerevarende til mellem halvdelen og en tredjedel, er klageren berettiget til halv ydelse. Forsikringen giver desuden ret til præmiefritagelse, såfremt erhvervsevnen nedsættes til en tredjedel. Der er en karenstid på tre måneder.

Klageren, der er født i 1966, anmeldte i marts 2005 til selskabet, at hun siden den 20/12 2004 havde været sygemeldt på grund af karpaltunnelsyndrom. Det fremgår af skadeanmeldelsen, at hun før sygemeldingen var beskæftiget som rengøringsassistent.

Klageren fik på baggrund af sygemeldingen i eget erhverv tilkendt præmiefritagelse og fuld forsikringsydelse fra karensperiodens udløb den 20/3 2005. Udbetalingen blev løbende forlænget. Ultimo 2005 overgik selskabet til vurdering af klagerens generelle erhvervsevne, som selskabet fandt nedsat med under halvdelen. Præmiefritagelsen og udbetalingen ophørte derfor pr. 1/12 2005.

Ovennævnte vurdering af klagerens erhvervsevnetab blev foretaget på baggrund af diverse lægelige og kommunale oplysninger, som selskabet løbende modtog i forbindelse med sagens behandling.

I epikrise af 3/2 2005 fra speciallæge i ortopædisk kirurgi E.K.P. hedder det:

> "Diagnose: G56.0 syndroma canalis carpi man. sin
>
> …
>
> Forløb og efterbeh.: 24.1.05 er pt. opereret for venstresidig carpaltunnelsyndrom og der var tydelig kompression af medians. Pt. er nu opereret for carpaltunnelsyndrom på begge hænder og vi har samtidig påvist begyndende spondyloseforandringer i columna cervikalis, så man bør nu overveje om pt. skal ændre til mindre belastende beskæftigelse end rengøring."

Det fremgår af lægeattest ved sygdom/ulykke 1, som er underskrevet af klagerens egen læge den 17/2 2005, at prognosen for klagerens tilstand er "usikker i øjeblikket", men at "omskoling til mindre belastende erhverv" muligvis kan blive aktuelt.

Efterfølgende modtog selskabet lægeattest ved sygdom/ulykke 2. Af attesten, som er underskrevet af klagerens egen læge den 10/5 2005, fremgår bl.a., at klageren for bestandig er ude af stand til at udføre sit sædvanlige arbejde. Lægen oplyser, at han ikke på nuværende tidspunkt er i stand til at vurdere den generelle erhvervsevne.

Af neurokirurgisk speciallægeerklæring af 22/9 2005 fra overlæge M.T.fremgår bl.a.:

> "**Diagnoser**
>
> Dolores regio nuchae - nakkesmerter.
>
> Epicondylitis bilateralt - tennisalbue på begge sider.

Syndroma canalis carpi bilat., sequelae - følger efter afklemning af nerve ved hulhånd. på begge sider.
Cephalalgia.
Diabetes mellitus type II - sukkersyge.
Hypertensio arterialis - forhøjet blodtryk.

Resumé og konklusion

AS er født i Polen, indrejst i Danmark i 1989, og dansk statsborger siden 2000. AS er ufaglært og har været beskæftiget som rengøringsassistent siden 1996.
Fra 1997 har AS haft symptomer på karpaltunnelsyndrom, i første omgang på højre side, og fra 2001 på begge sider. AS er opereret på højre side i 2001 og på venstre side i 2005. Der har været begrænset effekt af behandling, idet hun allerede i 2003 fik fornyede symptomer på højre side. Siden 2000 har AS haft gener fra nakke-skulderåg, ledsaget af hovedpine. Har været vurderet ved reumatolog i 2004, hvor man har fundet holdepunkt for gener, udløst fra muskulatur og degenerativ lidelse i halshvirvelsøjlen. Sidstnævnte er bekræftet ved røntgenundersøgelse fra juni 2004, hvor man har fundet slidgigtforandringer i 3. - 5. halshvirvellegeme.

AS klager over dagligt forekommende belastnings- og bevægelsesrelaterede smerter i nakken med udstråling til skuldre, og dagligt forekommende gener fra arme med sovende fornemmelse i hånd og fingre, og smerter i under- og overarme, AS har ofte forekommende hovedpine. Forsikrede har behandlingskrævende sukkersyge og forhøjet blodtryk.
Generne fra nakke-skulderåg samt hånd og fingre har medført en sygemelding fra 20.12.04, og der er planlagt arbejdsprøvning, idet det ikke er fundet realistisk, at AS kan vende tilbage til sit arbejde som rengøringsassistent.

Ved undersøgelsen dags dato findes normal bevægelighed i halshvirvelsøjlen. Fraset let øget torakal kyfose er der normale krumninger i columna. Der er ømhed af processus spinosi, dels lumbalt, dels torakale og cervikalt. Der er ømhed af den tilstødende paravertebrale muskulatur, ømhed af skulderågets muskulatur, ømhed ved palpation over akromioklavikulærled, over tilhæftninger af musculus deltoideus,

ømhed ved tilhæftning af strækkesener på underarme. Der er følger efter påvirkning af nerve ved håndled på begge sider, men i øvrigt ingen tegn på nerverodspåvirkning.

Efter min vurdering har AS primært myogene gener fra nakke-skulderåg og følger efter afklemning af nerve ved håndled. Vurderet ud fra aktuelle undersøgelse, forsikredes klager og oplysninger om tidligere arbejdes belastning er det næppe sandsynligt, at AS kan vende helt eller delvist tilbage til sin hidtidige beskæftigelse som rengøringsassistent. I overensstemmelse hermed er der taget relevante skridt til arbejdsprøvning. Vurderet ud fra den nuværende fysiske tilstand er det sandsynligt, at AS vil kunne varetage et arbejde af ikke fysisk belastende karakter på ordinære vilkår."

Sagen blev den 1/12 2005 indbragt for Ankenævnet for Forsikring.

Af bilag til klageskemaet fremgår bl.a.:

"**ad. 1. Sagsfremstilling**

…

Kommunen er ved at planlægge arbejdsprøvning for mig, så det er altså helt uafklaret, hvad jeg egentlig kan klare. Derfor kan det ikke være rigtigt, at Danica Pension ud fra en sandsynlighedsbetragtning kan stoppe betalingen til mig for tab af erhvervsevne, når jeg kommer fra og efter egen vurdering stadig er i en situation, hvor jeg ikke kan udføre noget som helst ufaglært arbejde jf. lægeattesten fra maj 2005. Jeg finder, at Danica Pension må afvente udfaldet af arbejdsprøvningen. Først når denne eventuelt måtte vise, at jeg kan klare et arbejde i et eller andet omfang, så er der belæg for at stoppe udbetalingen.

Jeg har vanskeligt ved at se, hvilket ufaglært og samtidig ikke fysisk-belastende arbejde, som jeg vil kunne varetage, idet jeg kun kan klare yderst begrænset belastning af begge mine hænder, håndled og arme. Disse fysiske begrænsninger vil desværre også for mig at se kunne hindre en mulig omskoling eller efteruddannelse via en revalidering, idet en uddannelse ikke kan gennemføres uden

et omfattende skrivearbejde, som jeg vil have mere end svært ved at klare uanset, om der er tale om håndskrivning eller tastning på computer etc. Så også af denne grund, kan jeg ikke se, at der efter de nuværende omstændigheder er belæg for at vurdere mig til at have en erhvervsevne af betydning. Jeg således også fortsat sygemeldt på fuld tid af min læge, der således betragter mig som fuldt uarbejdsdygtig, hvilket kommunen ikke har anfægtet.

ad. 2 Hvad jeg vil opnå hos selskabet

Jeg ønsker, at Danica Pension tager til efterretning, at jeg p.t. har et generelt erhvervsevnetab på 2/3 eller i hvert fald et tab på mere end 50 % og derfor fortsætter udbetalingen for tab af erhvervsevne indtil min arbejdsprøvning foranstaltet af kommunen eventuelt måtte vise noget andet.

I det mindste må bør Danica Pension være forpligtet til at indhente en særlig lægeattest, der dokumenterer, hvilke arbejdsmæssige funktioner, jeg kan klare, og dernæst pege på i hvilket job, jeg vil kunne udføre arbejde af et omfang som påstået af selskabet."

Selskabet har ved sin advokat over for nævnet fastholdt, at klagerens generelle erhvervsevne ikke er nedsat til halvdelen eller derunder. Til støtte herfor har advokaten i skrivelse af 21/12 2005 til nævnet bl.a. anført:

"I nærværende sag var der tilstrækkelige lægelige oplysninger til at vurdere klagers generelle erhvervsevne allerede i efteråret 2005, navnlig på baggrund af speciallægeerklæringen af overlæge M.T. Det er således ikke relevant at afvente den kommunale arbejdsprøvning, som i øvrigt i mange tilfælde ikke giver et reelt billede af den forsikredes erhvervsevne.

Det forhold, at klager er ufaglært, medfører ikke, at klagers generelle erhvervsevne er mindre, idet en lang række ikke fysisk belastende jobs ikke forudsætter boglige færdigheder. Hertil må det i øvrigt bemærkes, at klager - bedømt på baggrund af breve til Danica og ankenævnet - har et udmærket skriftligt dansk."

Hertil har klageren i skrivelse af 8/1 2006 til nævnet bl.a. bemærket, at samtlige breve er skrevet af enten hendes mand eller hendes advokat.

Efterfølgende har klageren løbende fremsendt yderligere oplysninger til nævnet.

Af epikrise af 9/2 2006 fra speciallæge i ortopædisk kirurgi E.K.P. fremgår:

"Forløb og efterbeh.: fra 13.12.05 til 9.2.05 er pt. på ny vurderet pga problemer med hænder og arme.

Paræstesierne i hænderne er svundet efter capaltunneloperationen og de symptomer hun har tilbage nu er radiculær udstråling fra en cervikal spondylose og discusdegeneration.

Der er foretaget MR-scanning som viser at der er en lettere foraminal stenose i højre side mellem 3-4 og 4-5 cervikal hvirvel. Herudover slidgigtforandringer i columna cervikalis.

Jeg hælder mest til den anskuelse, at man skal tilbyde pt. pension. Jeg tror ikke at vi kan behandle os ud af de pågældende symptomer og jeg kan ikke umiddelbart forestille mig hvad arbejde hun skulle kunne klare."

Af sammenfattende lægenotat af 9/3 2006 fra sociallæge J.K.J. fremgå:

"Klienten har været beskæftiget med rengøringsarbejde, har udviklet dobbeltsidet karpaltunnelsyndrom. Hun er opereret for højre side i 2001 og på venstre side i januar 2005.

Hun har fortsat svære problemer med smerter svarende til nakke og skuldre samt arme. 25.01.06 er der foretaget en MR-scanning ved speciallæge E.K.P., denne viser slidgigtlignende forandringer svarende til halsrygraden C3/C4, C4/C6 på højre side. Der er fundet forsnævring af rodkanalen svarende til C3/C4 og C4/C5.

De fundne forandringer forklarer klientens vedvarende gener. Det vurderes at de udbredte forandringer svarende til halsrygraden ikke er tilgængelige for operativ behandling. Det vurderes at tilstanden er varig.

Klientens erhvervsmæssige begrænsning er beskrevet i arbejdsprøvningen.

Diagnoser:

Kap. 13 - M503/190 - Degeneration af bruskhvirvler i halsrygraden.
Kap. 06 - G560/093 - Nervetryk ved håndled."

I afmeldingsskrivelse af 5/4 2006 fra RevaHuset, O. Kommune, hedder det bl.a.:

"**Kort beskrivelse af status ved opstart:**
A. gav til forsamtalen udtryk for at hun syntes, at der var gået for lang tid uden afklaring.

A. var meget interesseret i at komme i gang og ville ikke afvise evt. omskoling. Hun mente dog at hun ville have behov for 10. klasse før en evt. omskoling.

Hun foreslog hospitalstekniskassistent, audiologiassistent og fysiologiassistent, som muligheder for hvad hun kunne tænke sig. Alle muligheder som kræver uddannelse, hvilket A. er meget usikker på at kunne klare. Dette grundet meget kort skolegang i Polen.
…
Virksomhedspraktik:
I perioden 06.02.2006 - 10.03.2006 på RevaHusets værksted, hvor A. var beskæftiget med lettere pakke- og montageopgaver.

Faglig beskrivelse af virksomhedspraktikken:
A. startede på værkstedet med en arbejdstid der hed kl. 09:00 - 14:00.

Den blev efter 1 uge sat ned til kl. 09:00 - 12:00 grundet klager fra A. over smerter i armene og nakken.

A. har arbejdet med mange forskellige opgaver i virksomhedspraktikken på værkstedet.
…
Det har været tydeligt for A.'s arbejde med de forskellige opgaver, at hun er smerteplaget i armene og nakken.

8. 68.277

Værkstedsleder V.H. og værkstedsassistent T.K. vurderer enstemmigt at hendes arbejdsevne ikke er højere end svarende til 4 timers ugentligt arbejde på ordinære vilkår uden nogen former for skånehensyn.

Det er dog tydeligt at A. har nydt at være på værkstedet, skønt hun har været meget negativt indstillet på forløbet og kommunen.

…

Da A. selv med skånehensyn har haft svært ved at udføre de forskellige opgaver stoppes virksomhedspraktikken på værkstedet.

Fremmøde:

Ud af 25 mulige arbejdsdage er A. mødt de 23, hun har haft 1 sygedag og 1 dag, hvor hun skulle til læge.

Det giver en samlet fremmøde procent på 92, hvilket er meget stabilt.

…

Samlet vurdering af arbejdsevne og funktionsniveau:

På baggrund af virksomhedspraktikken vurderes det urealistisk at A. vil kunne klare at arbejde på ordinære vilkår. En omskoling eller optræning vurderes ligeledes urealistisk, da A. ikke har kunnet klare at være i virksomhedspraktikken i et tidsomfang, som kunne danne grundlag for at det ville kunne være eller bliver realistisk.

Hendes indsats på værkstedet, sammenholdt med den arbejdstid, som hun har haft gør at hun ikke ville kunne varetage et job med skånehensyn under reglerne for fleksjob. Hertil er indsatsen ikke god nok. Det vurderes at hun i forhold til et ordinært arbejde på 37 timer uden skånehensyn, har en arbejdsevne og et funktionsniveau som svarer til, at hun vil kunne honorere 4 timer om ugen.

Hendes dårlige arme og nakke medfører en manglende evne til at kunne udføre fysisk belastende arbejde samt hendes ufaglærte baggrund gør at det vurderes at A.'s arbejdsevne [er] nedsat i et sådant omfang, at hun bør få undersøgt mulighederne for pension."

Det fremgår af arbejdsevnevurdering af 12/6 2006 fra O. Kommune, at de helbredsmæssige forhold udgør en massiv barriere for genindtræden på arbejdsmarkedet. Ifølge sagsbehandleren er dette tilfældet, selvom der tages vidtgående skånehensyn.
Ved kommunal afgørelse af 20/6 2006 har klageren fået tilkendt førtidspension med virkning fra den 1/7 2006.

Socialrådgiver I.B., O. Kommune, har ved skrivelse af 25/7 2006 til klageren bekræftet, at klageren udelukkende er tilkendt førtidspension på grund af helbredsmæssige forhold. I skrivelsen hedder det:

> "Det bekræftes hermed, at du ikke er tilkendt førtidspension af sociale årsager. Førtidspensionen er udelukkende tilkendt grundet de helbredsmæssige forhold.
> Det er efter afklaringsforløbet på RevaHuset vurderet, at du ikke kan honorere det der svarer til 1/3 af en normal arbejdsindsats og derfor ikke kan varetage et fleksjob.
> På baggrund af de speciallægeoplysninger der foreligger i sagen er vurderet at der ikke er yderligere behandlingsmuligheder, idet der ikke er mulighed for operativ behandling. Dine helbredsmæssige gener er således af O. Kommune vurderet, at været varige og af en sådan grad at din arbejdsevne er nedsat i pensionsgivende grad, dvs. at din arbejdsevne er vurderet nedsat med mere end 2/3 i forhold til et ordinært arbejde."

Sagens nye oplysninger har ikke givet selskabet anledning til at ændre det tidligere meddelte afslag på forsikringsdækning efter den 1/12 2005. I selskabets skrivelse af 14/7 2006 til nævnet hedder det:

> "Ovennævnte sag har på ny været vurderet af Danica Pensions lægekonsulent ortopædkirurgiske lægekonsulent J.S.J.
>
> Med henvisning til speciallægeerklæringen fra M.T. jf. bilag .., og tidligere korrespondance til ankenævnet, fastholdes Danicas vurdering, idet klager vil kunne varetage et arbejde af ikke fysisk belastende karakter på ordinære vilkår.

Klager burde således kunne varetage et arbejde i overensstemmelse med hendes arbejdsrelevante ønsker, jf. ressourceprofilen.

Af afmeldingsskrivelse fra RevaHuset synes det da også at være ved fysisk belastende opgaver, at klager har fået smerter. Oplysningerne viser endvidere, at *'hun har været meget negativt indstillet på forløbet og kommunen'.* Det havde formentlig været hensigtsmæssigt, om kommunen havde arbejdsprøvet klager inden for et af de områder, hun ønskede, i stedet for at tilkende en så ung person førtidspension på det foreliggende grundlag."

Forsikringsbetingelserne indeholder bl.a. følgende bestemmelser:

"**§ 3. Præmiens betaling.**

…

Stk. 4. Bortfald af præmiebetalingen.

Forsikringstageren fritages for præmiebetalingen, hvis forsikredes evne til at erhverve en arbejdsindtægt som følge af sygdom eller ulykkestilfælde nedsættes til 1/3 eller mindre af den erhvervsevne - bedømt under hensyn til forsikredes nuværende tilstand, uddannelse og tidligere virksomhed - der er normal for personer af samme alder og uddannelse i samme egn.

Fritagelsen gælder fra den dag, nedsættelsen af erhvervsevnen til 1/3 eller mindre har varet i 3 måneder uden afbrydelse. Fritagelsen fortsætter, så længe erhvervsevnen er nedsat til 1/3 eller mindre, dog længst indtil præmiebetalingens ophørstidspunkt.

…

§ 4. Dækning ved tab af erhvervsevne.

Stk. 1. Løbende udbetaling ved tab af erhvervsevne.

Forsikringen giver ret til udbetaling af forsikringsydelse i tilfælde af midlertidig og længerevarende tab af erhvervsevne som følge af sygdom eller ulykkestilfælde indtruffet inden det aftalte ophørstidspunkt.

Udbetaling af forsikringsydelsen sker med 1/12 månedligt fra det tidspunkt, der er anført i aftalen, når forsikredes erhvervsevne uafbrudt har været nedsat til 1/3 eller

mindre, respektive til mellem 1/2 og 1/3 som følge af det samme ulykkestilfælde eller den samme sygdom i 3 måneder (karenstiden), med mindre andet er nævnt i aftalen.

…

Forsikringsydelsen udbetales, hvis forsikredes erhvervsevne midlertidigt eller længerevarende er nedsat til 1/3 eller mindre af den fulde erhvervsevne.

Den halve forsikringsydelse udbetales, hvis forsikredes erhvervsevne midlertidigt eller længerevarende er nedsat til mellem 1/2 og 1/3 af den fulde erhvervsevne."

Nævnet udtaler:

Nævnets flertal - 4 medlemmer - finder det efter dets gennemgang af sagen, herunder særligt indholdet af speciallægeerklæringen af 22/9 2005 og efter karakteren og indholdet af den stedfundne arbejdsprøvning, ikke tilstrækkeligt godtgjort, at klagerens generelle erhvervsevne er nedsat i dækningsberettigende grad efter den 1/12 2005. Flertallet finder således ikke grundlag for at kritisere selskabets afgørelse.

Et medlem finder det efter de lægelige akter og oplysningerne om praktikforløbet tilstrækkelig godtgjort, at klagerens generelle erhvervsevne efter den 1/12 2005 er nedsat til en tredjedel eller derunder af helbredsmæssige grunde.

Afgørelsen træffes efter stemmeflertallet.

Som følge af det anførte

b e s t e m m e s :

_____

Klagen kan ikke tages til følge.

J. Hermann